SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 584/2016-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. septembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [redacted], [redacted], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava, zastúpeného spol. [redacted], [redacted], v mene ktorej koná advokát a konateľ [redacted], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 48 ods. 2, čl. 49 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) a d) a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 80/2015 z 9. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [redacted] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2016 doručená sťažnosť [redacted], [redacted], toho času v Ústave

na výkon trestu odňatia slobody Ilava (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 28. júla 2016, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 48 ods. 2, čl. 49 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) a d) a čl. 13 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 80/2015 z 9. marca 2016 (ďalej len „namietané uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) z 13. októbra 2014 sp. zn. 1 T 34/2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) z 30. januára 2015 sp. zn. 3 To/88/2014 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa ustanovenia § 188 ods. 1 a 2 písm. c) a ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na ustanovenie § 138 písm. a) a i) Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona a tiež z ostatných trestných činov špecifikovaných v prvostupňovom rozsudku, za čo mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní pätnásť rokov.

Sťažovateľ podal proti predmetnému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré bolo namietaným uznesením najvyššieho súdu v zmysle ustanovenia § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietnuté pre nesplnenie dôvodov dovolania v zmysle ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu v podstate kopíruje sťažovateľ argumentáciu formulovanú v podanom dovolaní.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na obhajobu nevykonaním všetkých obhajobou navrhovaných dôkazov svedčiacich v prospech sťažovateľa, ktoré podrobnejšie špecifikuje: námietka nekompletnosti záznamov z odpočúvania telekomunikačnej

prevádzky, námietka nevypracovania znaleckého posudku pre účely preskúmania kompletnosti a pravosti záznamov z odpočúvania telekomunikačnej prevádzky.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza, že skutok v prvom bode rozsudku (zločin lúpeže v štádiu prípravy) nebol správne kvalifikovaný, keďže nezákonné dokazovanie viedlo k nesprávnosti zisteného skutku, čo podľa sťažovateľa vylučuje správnosť právnej kvalifikácie.

V ďalšom bode sťažovateľ predostiera tvrdenie o existencii dôvodov na vylúčenie prísediaceho súdu, ktorý konal a rozhodoval v jeho trestnej veci, konkrétne sťažovateľ poukazuje na osobu prísediaceho, ktorý je príslušníkom Policajného zboru, čo považuje za zásah do nezávislosti súdnictva, keďže podľa jeho názoru môže každý vykonávať funkciu iba v rámci jednej zložky štátnej moci.

Sťažovateľ ďalej dôvodí neprípustnosťou trestného stíhania argumentujúc, že bolo trestné stíhanie začaté na základe uznesenia obsahujúceho skutok, ktorý sa mal ešte len stať, nie skutok, ktorý sa už stal.

Napokon ako ťažiskovú argumentáciu prezentuje sťažovateľ tvrdenie, že zo strany polície došlo k nezákonnému konaniu, tzv. „policajnej provokácii“, keď mali byť sťažovateľ a spoluodsúdení prostredníctvom jedného zo svedkov „spolupracujúceho“ s políciou iniciatívne navádzaní na spáchanie trestnej činnosti.

Sťažovateľ vidí v rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorý sa s takto prezentovanými argumentmi sťažovateľa nevysporiadal v súlade s jeho predstavami, porušenie všetkých v sťažnosti označených článkov ústavy a dohovoru.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti týmto nálezom:

„1/ právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 1 a čl. 6 ods. 3 písm. d), c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/80/2015 zo dňa 9. marca 2016 porušené bolo

2/ právo sťažovateľa na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR, ktorej zložkou je právo na dôkaz ako imanentná súčasť práva na obhajobu Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/80/2015 zo dňa 9. marca 2016 porušené bolo

3/ právo sťažovateľa na obhajobu, v jeho rámci práva na dôkaz, ako imanentná súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/80/2015 zo dňa 9. marca 2016 porušené bolo

4/ právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1,4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 48 ods. 2 čl. 49 ods. 1 čl. 141 ods. 1 čl. 144 ods. 1 čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/80/2015 zo dňa 9. marca 2016 porušené bolo

5/ právo sťažovateľa na riadne odôvodnenie rozhodnutia ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/80/2015 zo dňa 9. marca 2016 porušené bolo

6/ právo nebyť trestne stíhaný inak ako z dôvodov uvedených v zákone podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy SR Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/80/2015 zo dňa 9. marca 2016 porušené bolo

7/ právo nebyť trestne stíhaný inak ako spôsobom uvedeným v zákone podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy SR Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/80/2015 zo dňa 9. marca 2016 porušené bolo

8/ právo sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/80/2015 zo dňa 9. marca 2016 porušené bolo

9/ Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Tdo/80/2015 zo dňa 9. marca 2016 sa zrušuje a najvyššiemu súdu sa prikazuje vo veci znovu konať a rozhodnúť.

10/ Ústavný súd sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom SR spolu vo výške 284,08 € za 2 úkony právnej služby podľa § 11 ods. 3 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu, ktorú náhradu je povinný zaplatiť Najvyšší súd SR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 4 ústavy v spojení s čl. 48 ods. 2, čl. 49 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 1 dohovoru, podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) a d) a čl. 13 dohovoru namietaným uznesením.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu namietaného uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd zistil, že sťažovateľ podaný mimoriadny opravný prostriedok oprel o dovolacie dôvody v zmysle ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), e) i) a k) Trestného poriadku a v dovolaní formuloval argumentáciu totožnú s argumentáciou sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Najvyšší súd vo svojom uznesení o podanom dovolaní rozhodol tak, že ho v zmysle § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol pre nesplnenie dôvodov dovolania podľa ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Ústavný súd preskúmal obsah namietaného uznesenia najvyššieho súdu a oboznámil sa s argumentáciou, o ktorú najvyšší súd oprel svoje právne závery.

V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd interpretoval obsah dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom) zdôrazňujúc, že účelom dovolacieho konania v rámci uplatnenia uvedeného dôvodu je zásadne posudzovanie otázok právnych, nie otázok skutkových. Sťažovateľovi zároveň vysvetlil, že ním predostretá argumentácia sa týka hodnotenia dôkazov a úplnosti vykonaného dokazovania, teda zasahuje do sféry skutkových zistení, ktorých preskúmavanie je z právomoci dovolacieho súdu vylúčené.

K námietkam sťažovateľa o nezákonnosti dokazovania spôsobenej podľa jeho názoru absenciou právneho podkladu v podobe zákonného uznesenia o začatí trestného stíhania najvyšší súd uviedol, že trestné stíhanie bolo začaté pre prípravu na zločin lúpeže, čo zodpovedalo vtedy aktuálnemu vývojovému štádiu príslušného trestného činu, a teda existoval riadny zákonný podklad pre vykonávanie regulárneho procesu zabezpečenia dôkazného materiálu.

Najvyšší súd sa v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu o porušení práva na obhajobu zásadným spôsobom vysporiadal aj s čiastkovou námietkou sťažovateľa o nezákonnosti postupu súvisiaceho s prístupom strany obhajoby k zabezpečeným záznamom z odpočúvania telekomunikačnej prevádzky. Dovolací súd kvalifikoval namietaný postup ako zákonný, zdôrazňujúc, že pochybenie orgánov činných v trestnom konaní v štádiu prípravného konania bolo plnohodnotne reparované v etape súdneho konania, keď konajúci súd poskytol strane obhajoby možnosť oboznámiť sa s kompletným záznamom z odpočúvania telekomunikačnej prevádzky.

V ďalšom bode najvyšší súd konštatoval nepoužiteľnosť špecifikovanej skupiny dôkazov, a to výpovede jedného zo svedkov a prostredníctvom neho získaných obrazovo-zvukových záznamov, keďže svedkom plnené úlohy prislúchali v zmysle Trestného poriadku iba agentovi, ktorého postavením svedok nedisponoval. Zároveň však najvyšší súd zdôraznil, že sa v otázke viny odôvodnenie odsudzujúceho rozsudku v rozhodujúcej miere opiera o ďalší súbor dôkazov zákonného charakteru.

K sťažovateľom formulovanému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (vo veci konal a rozhodoval prísediaci, ktorý mal byť z vykonávania úkonov trestného konania vylúčený) najvyšší súd argumentoval, že u sťažovateľom

namietaného prísediaceho (konajúceho súdu) nebol preukázaný žiadny pomer k prerokúvanej veci ani k osobám, ktorých sa dotýkali úkony trestného konania, pričom dodal, že posudzovanie zákonnosti voľby prísediaceho nespadá do obsahu právomoci dovolacieho súdu.

K námietke dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku) najvyšší súd opätovne pripomenul, že je jeho právomoc limitovaná, a to v prípade uvedeného dôvodu, iba na posúdenie otázky, či je skutok formulovaný v napadnutom rozsudku subsumovateľný pod konajúcim súdom zvolenú právnu kvalifikáciu. Najvyšší súd sťažovateľovi jasne vysvetlil, že v rozsudku prezentovaný skutok obsahuje prvok násilia a zároveň úmysel ho použiť pre účely zmocnenia sa cudzej veci, čo vylučuje sťažovateľom požadovanú právnu kvalifikáciu (trestný čin krádeže, sprenevery či podvodu).

Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, ktorou sa tento snažil osvedčiť existenciu dovolacieho dôvodu podľa 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku (proti obvinenému sa viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné) najvyšší súd stručne konštatoval, že nezistil žiadne skutočnosti odôvodňujúce neprípustnosť trestného stíhania v zmysle § 9 ods. 1 Trestného poriadku. Nad rámec sa najvyšší súd vyjadril aj k tvrdeniam sťažovateľa o tzv. neprípustnej provokácii zo strany polície (Trestným poriadkom špecifikovaná neprípustná činnosť definovaná v rámci ustanovení o plnení úloh agenta − § 117 ods. 2) a vylúčil ich opodstatnenosť, keď uviedol, že zo strany polície nešlo o iniciatívne navádzanie na spáchanie trestného činu, naopak, dôkazná situácia plne osvedčila vážnosť úmyslu odsúdených pripraviť a vykonať trestný čin lúpeže.

Najvyšší súd vychádzajúc z označených čiastkových záverov skonštatoval nedostatok sťažovateľom formulovaných dovolacích dôvodov a dovolanie ako neprípustné odmietol.

V prijatom uznesení najvyšší súd podrobne interpretoval dotknutú právnu úpravu týkajúcu sa mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania [§ 371 ods. 1písm. c), e), i) a k) Trestného poriadku] a vo vzťahu k nej posúdil relevantnosť jednotlivých

argumentačných námietok sťažovateľa. Najvyšší súd vyčerpávajúco odpovedal na ťažiskové argumenty sťažovateľa týkajúce sa jeho tvrdení o porušení práva na obhajobu zásadným spôsobom, o danosti dôvodov vylúčenia prísediaceho konajúceho súdu, o nesprávnosti právnej kvalifikácie konania a o neprípustnosti trestného stíhania osoby sťažovateľa. Na základe náležitého odôvodnenia vylúčil najvyšší súd danosť dovolacích dôvodov podľa citovaných ustanovení Trestného poriadku a rozhodol o odmietnutí dovolania pre jeho neprípustnosť.

Konštatovanie o neprípustnosti dovolania sťažovateľa bolo založené na racionálnom, podrobnom, a teda ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa posúdil zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd vzhľadom na svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2016